

ALBINA

De două ori în septemana: Joi-a și
Duminică; era când va pretinde im-
portanța materielor, va ești de trei sau
de patru ori în septemana.

Pretiuul de prenumerațiune.

pentru Austria:
pe unu întregu . . . . . 8 fl. v. a.
dimetate de unu . . . . . 4 fl. v. a.
patrariu . . . . . 2 fl. v. a.
pentru Romania și străinătate:
pe unu întregu . . . . . 12 fl. v. a.
dimetate de unu . . . . . 6 fl. v. a.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cor-
pondinți ai noștri, și de a dreptulu la Re-
dactiune Stationsgasse Nr. 1, unde
sunt a se adresa și corespondințele, ce pri-
vescu Redactiunea, administratiunea și
speditura; câte vor fi nebrucate, nu se vor
primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuție și alte comunicatiuni de
interesu privat — se raspunde câte 7 or.
de linia; repetiri se facu cu pretiu ac-
cidiu. Pretiuul timbrului câte 80 or. pen-
tru una data se antecipa.

Invitare de prenumerațiune

„ALBINA“

Fiindu aprópe la incheierea seme-
ntului antaiu și patrariului alu doilea
al anului, anuțiamu de timpuriu des-
chiderea de noue prenumerațiuni pentru
domnii, ale căruru abonamente espira,
precum peste totu pentru cei-ce ar dori
intrá acuma in sirulu pré stimatiloru
noștri prenumerați.

Conditiiunile — remanu cele de pana
acuma. Indetoriirile, ce avemu catra on.
publicu, nu le-am datu și nici nu le vom
dá uitării; numai lips'a de timpu a in-
tardiatu implinirea.

Redactiunea.

Pesta, in 9 iuliu n. 1873.

Din Fagarasiu primiramu ieri nópte
catorți'a depesia telegrafica:

Fagarasiu, 7 iuliu, 6 óre 40 minute d. m.

Redactiunei Albina in Pesta.

Constittulu muncipale alu
districului, adunandu-se as-
tazi, dupa intruducerea noului
capitanu Boér, a decisu inchei-
erea sedintiei, din motivulu ca
fostu conchitamata in limb'a
latina romana. Capitanulu vo-
leu a continua sedintia cu for-
malitatib'le, constittulu, aspra-
tati-ca pucini amplotati, au
decisat si s'au departatu.

Atát'a din Fagarasiu; ér din Za-
radu, a nume din Baia-de-Crisiu, alalta-
nu primiramu corespondinti'a cea lunga
— tristu interesante, ce o publicamu
mai la vale.

Ambele ni dovedescu in modu ce
nu mai lasa nici cáta dubietate, cumca
domnii magiari de la potere cauta con-
fictu cu romanii, conflictu cu ori ce
pretiu. Mai multu: aceste acte sunt
naturii invederate, cumca domnii ma-
gari ni arunca manusi'a'n facia, ni va-
rea cea-ce ni este mai sacru pre pa-
trariu, onóra si limb'a natiunale, ni de-
stara resbeiu de mórte celei din urma
natiune natiunale ce ni-a mai fostu re-
u in patria!

Pre calea, pre care au pornitu ei
in 1867, trebuiau sè ajunga aci. — Nu
potea altfelu. Noi acést'a am preve-
dit'o; am splicat'o — luni dupa domi-
nia Tomii — fie-iertatulu metropolitu
de Sibiu, si marti sér'a dupa
— fie-iertatulu metropolitu Sibuti
Blasiu! Ambii au concesu, cá — póte
ajunga lucrulu la atát'a; ambii au re-
mencoutu, cá atunci va cadé grea re-
sponsabilitate pre toti aceia, cari poteau
impedece acestu fatalu cursu alu lu-
criloru, si — nu si-au pusu tóte silin-
țele, nu si-au espusu chiar pusetiunea si
persón'a, pentru d'a încercá impedece-
re! Insa — de ce sè n'o spunemu
acuma, candu ambii venerabili archipa-
stori odihnescu dejá in pace, in sinulu
mentului, scutiți de tóte sicaneriile și
compririile domniloru, — de si ambii re-
mencocau reulu, si de asemenea recu-
rencocau eficacitatea planuriloru nóstre, —
si nu se incredeau nici unulu intr'altulu
planu, dar cu atátu mai pucinu in cea-
ta, a nume in cea mai superióre si
specialu in cea oficiale intielegintia na-
tionala a nóstra, si — precandu totusi
duncu semtitoriulu Sibuti dicea: „dra-
ma mei, cu voi mergu mácar in contra
vontatiloru iadului! — cel'altu facea re-

serve si — cerea garantii pre cari nu
eram in stare a i le dá. Astfelu torin-
telu selbatecu s'au lasatu cursu liberu!

Bine, cá ii-a scapatu Ddieu pre am-
bii mari barbati natiunali de amarulu si
umilirea, ce ar semti astadi ambii, déca
ar fi sè véda, cá furórea torintelu unde
a ajunsu dejá, si cum nu mai cunóscu
margini si stavila!! —

Dar — ce óre, pentru Ddieu! póte
sè fia aceea-ce indémna pre dd. magiari
a molestá si vatemá atátu de cumplitu,
atátu de fora sufletu si fora crutiare pe
romani?!

In districte curatu romane, unde —
este absurdu, este barbaru, pentru cá
este nenaturalu — a pretinde sè se ad-
ministre in alta limb'a de cátu in cea ro-
mana, unde de 12 ani limb'a romana a
fostu in usu legalu, necontestatu si ne-
contestabilu — cu mintea sanetósa, de
o data domnii magiari, acei domni
ce in faci'a Europei pórtu numele de
liberali si constitutiunali, se punu sè
scóta cu „teremtette“ — limb'a roma-
na din usu, — sè ni smulga din gutu
limb'a pre carea ni-a dat'o Ddieu, si —
sè ni impune pre aloru in locu-i, o lim-
ba pre carea pana astadi, fiindu cá nu
e a nóstra, poporulu romanu a tienut'o
de straina, de aci in colia, fiindu cá ni
se impune cu sil'a, va trebui — natural-
minte — s'o uriasca si despretiúesca
din totu sufletulu, ca pre unu cutitu,
ce ni se infige tálharescu in inima.

Ce póte fi, de domnii magiari — nu
se cugeta la acést'a?! Ce póte fi de nu-
si aducu a minte, cum ei, atunci candu
limb'a si natiunalitatea nemtiúesca li se
impunea prin legi si prin mesure admi-
nistrative, o uriau cu furia, casi santii
pecatele si dreptii hotiele! — ér astadi!
— cá nime nu-ii infestédia cu germanis-
mulu fortiatu, astadi, o vorbescu cu pla-
cere. —

Multu ni batemu capulu si ne so-
cotimu, ce póte sè fia caus'a? si — n'a-
vemu in catr'o, privindu la imprejurá ri,
cauta sè ni splicámu lucrulu asiá:

Domnii magiari, cu violintiele si tir-
ran'a loru facia de iérarchi'a séu pro-
prie de natiunea serbéscu, a suferitu ru-
sine mare; pandurulu loru celu mare,
baronele Majthényi, prin a cărui sdrin-
canire de pinteni si sucire de mustetie,
socotiau a bagá pre serbi de frica chiar
— intr'unu cornu de capra, — a tre-
buitu sè se retraga cu nasulu lungu,
fora de a fi ajunsu cátu de pucinu resul-
tatu, si guvernulu este necesitatu prin
altulu a încercá alta politica mai fina si
mai ratiunabile. Acést'a un'a la mana. —
Mai de parte, in Viena, facia de progre-
sele reactiunei de calamitáțile finantiari,
precum si facia de total'a perdere de
creditu in Europa apuséna, a trebuitu,
sè se umilésca, si sè faca noue concesiu ni
cameradiloru dualisti, — dóra si stepa-
niloru din Berlinu; — noua superare,
necasu si rusine. Acéste dóue la mana.
In fine — tocmái pentru aceste desas-
tre si umiliri, aici a casa guvernulu si
partit'a lui — a trebuitu sè se umilésca
si sè faca concesiu ni — opositiunei, or-
golosulu Tisza, Kálmán. Acéstea trei la
mana: — pentru tóte acestea li trebuia
unu revansu, li trebuia o isbanda, unu
triumfu oresi-care natiunale, prin carele
sè si vindece dorerea inimei si ambitiu-
nei vatemate si sè-si repare die nimbulu
vediei struncinate! — Deci au datu na-
vala asupra — bietiloru romani!

In órb'a loru patima ei nu vedu
cá — prin acést'a oblu provóca ura si
acolo, unde pana acuma tóta silinti'a s'a

pusu, cu ur'a sè nu prinda locu si rada-
cina!

Celu mai reu svatutoriu este — pa-
tim'a, — dice, proverbiulu, si este unu
adeveru probatu. Pre magiari patim'a
loru ii pórtu si a se-i duca la perire.
Noi — tóte am încercatu si — vom mai
incercá ca sè-ii impede camu in acesta
cale fatale, dar — in fine, noi ni vom
spelá manele!

Romanii destulu au cesu si sacrificatu
si rabdatu; acum — mesur'a este plina
lasa' cá veti vedé. — Sè traiesca Zaran-
dani, sè traiesca Fagarasiuni!! —

Pesta in 8. iuliu n. 1873.

Nemie'a sub sóre — in momentu,
nu póte fi mai comicu si ridiculosu, dar
totu de o data mai indignatoriu si
gretiosu, ca informatiunile foiloru stra-
ine de aici si din Viena, chiar si a
celoru mari si semi-oficiali ale Regime-
loru séu oficióse ale partiteloru, despre
modulu implinirei scaunulu metropoli-
tanu din Sibiu si despre persónele chia-
mate si respective destinate, pentru acestu
scopu.

Cu „Pesti Napló“ si cu „P. Lloyd“
in frunte, dintru inceputu mai tóte ve-
nira a candidá pentru acestu postu pre
parintele episcopu Jonu celu frumosu de
la Lugosiu, adeca pre faimosulu haiducu
„ultramontanu-dualisticu“ si „aristocra-
ticu-magiaru“ — Joane Olténulu — ce-
lu-ce printr'unu ofertu de 50 fl. din
pretiuul de vendiare alu mamei sale,
natiune si bisericu, — pe sém'a bibliote-
cei clericiloru romani de la Santa-Bar-
bara in Viena; s'a canonisatu si pro-
chiamatu prin organulu acestei nuantie
natiunale, — de Romanu mare, mare
binefacetoriu alu Natiunei!

Firesece, facia — de astfelu de por-
tare — natiunale, cui altuia, de cátu lui,
frumosulu Jonu, cu avaturele cele
multe si picante, i s'ar poté cuveni mi-
tr'a arhiepiscopala-metropolitana din
Sibiu?! Mai demnu succesoru — unde
ar poté gasi nartiunea — marelui seu
repositu Andreiu!

Biseric'a romana gr. catolica —
dejá a fericit'o totalminte; tóte le a pusu
la cale — in congresulu ultra-montani-
loru magiari din Pesta: nu mai remane
de cátu, sè se indure si sè fericésca si
biseric'a romana ortodossa, atátu de reu
retacita si incurcata prin Statutululu orga-
nicu si printr'o autonomía a sa propria
natiunale.

Dar — ce ajunge! Foile amiciloru
noștri si patroniloru frumosulu Jonu
din Lugosiu, candu se pusesera sè-lu sprin-
ginesca si recomande mai bine, candu
corespondintele pestanu in „N. Fr. Pr.“
tocmai i cautá precelintiele, virtutile, in-
tieleptiunea, absolut'a leialitate, marea
popularitate la care a ajunsu, — (la ji-
dancele din Lugosiu?!) atunci se pome-
nira cá — este episcopu unitu, si — nu
póte fi metropolitu neunitu!

Ce dauna! Cáci — alta pedeca —
nici nu se mai póte cugetá!!

Si — intieleptulu „P. Lloyd“, candu
fú necesitatu a luá notitia de acést'a —
neferécita pedeca, si a-si retrage pre —
ilustrulu candidatu, si a spune cumca
proprie intre Romani se vorbesce de
episcopulu Aradului, Procopiu Ivacico-
viciu, in superarea sa nu potú a nu ob-
servá in data cá, nici acést'a nu se póte,
fiindu cá — tocmái episcopulu Aradului
Ivacicoviciu este unitu!

Ati auditu — Romani buni, cá cátu
de bine ne cunoscú, ce informatiuni au

despre noi, cei-ce si aróga judecat'a de-
cisiva asupra nóstra, cei-ce ni croiescu
legi si ni dictédia ordinatiuni — pentru
de a ne fericí — cu sil'a?

Bine apoi observá „M. Állam“, fói'a
clericala — cá: „astfelu sunt óme-
nii, cari astadi dispunu de biseric'i“

In fine — totu se aflá oim-va, de
aprinse lui diupanulu „P. Lloyd“ in nrulu
seu de ieri deminétia — unu mucu de lu-
minare, si acum abia, marele publicu alu
seu ajunsu a pricepe, cá — biseric'a ro-
mana ortodossa, dupa lege si statutu, sa
insasi, prin congresulu seu si-alege lí-
beru pre metropolitulu seu si-lu subterna
domniloru spre intarare.

Acuma tóta facia lucrulu se schim-
bá; mai vertosu cá aceeași notitia anun-
ciá lumei lui „P. Lloyd“, cumca congre-
sulu romanu are dreptulu de a-si alege
metropolitu — nu numai din clerulu in-
tregu, ci chiar si din lumea civile; déca
ar aflá aci pre barbatulu increderei si ca-
lificatiunei recerute.

Si asiá abia acuma incepe lumea a
cunóscu si pricepe, ce mari si reali sunt
drepturile biseric'e romane ortodosse. —

Pesta, in 7. iuliu n. 1873.

Amintiramu in nrulu precedinte cá — Con-
sistoriulu metropolitau romanu gr. orient ale
este convocatu pre diu'a de 9/21 a cur intei,
pentru d'a luá mesurile necesari spre implini-
rea scaunulu devenitu vacante.

Actulu convocatori, testualminte suna
asiá:

P. T. Domnule!

Domnedieulu viiloru si alu mortiloru, du-
pa svaturile sale cele necuprinse de minte
omenéscu, a chiamatu la sine pre pré bunulu
si neuitatulu nostru Metropolitu Andreiu baronu
de Siaguna, ca sè-i deé cunun'a vietiei eterne,
pentru nemarginitulu bine si binecuventarea
ce a reversatu asupra turmei sale.

Devenindu astfelu vacante scaunulu
metropolitau alu biseric'e nóstre ortodosse ro-
mane din Trnnia si Ungaria, si avendu a-se luá,
amesuratu §§-loru 156, 161 si 170 din Sta-
tutululu nostru, dispositiunile necesari in privin-
ti'a acést'a, la recererea Pré-santiei sale d om-
nulu Episcopu alu Aradului, Procopiu Ivaci-
coviciu, ca a celui mai betranu in demnitate
de archiereu sufraganu, — carele spre raostiga-
rea sanetáti sale se aflá la bai, dupa o consul-
tare pre-alabile cu domnii asesori si consisto-
riulu metropolitau, aflatori in Sabiu me aflá
indemnata a convocá Consistoriulu metropo-
litau la sedintia plenaria pre luni, in 9 iuliu
c. v. a. c. la 10 óre nainte de médiadi, in Sabiu,
in resiedinti'a metropolitana.

Dreptu acea P. T. dta esti póttitu, ca sè
te infacisiedi la sedintia desipta, la terminulu
si loculu mai sus aretatu.

Obieptula pertraptarii va fi: luarea me-
suriloru conforme prescrielorlu Statutululu or-
ganicu in privinti'a intregirei scaunulu metropo-
litau veduvitu. *)

Despre primirea acestei invitári, si asecu-
rarea participarii P. T. dtale — la sedinti'
prementonata, vei binevoi a me incunosointia
adresandu-mi respectiv'a epistola la Caran-
sebesiu. —

Impartesiindu-ti binecuventarea mea ar-
chipastoréscu remanu.

Alu Pré stimatu Dtale

Sabiu in 22 iuniu 1873.

de totu binevoitoriu:

Joanu Poparu m. p.

epopulu Caransebesiului. —

Asia ordómu, cá — dupa cele ce am
aretatu si citatu din statutululu org. in nrulu 46
alu fói'e nóstre la articlu — „Si acum ce e

*) Si — se'ngelege, ori-ce alt'a Consistoriulu, du-
pa statutu va aflá de oficiulu séu competenti'a sa
Red.

de fapt... este de fapt... mai adaug
ceva, pentru dovedirea inconstanței consistoriu-
lui metropolitan și a necesității de infaciere
statuor membrilor și pre dîna de 9/21
Iuliu, măcar numai pre căta-va zile, pana să
se constituie și să se faca proviziunile necesari
pentru viitoriu.

Na marginiu u deci a insiră aci numele mem-
brilor, adica ale persoanelor chiamate, pentru
ca lumea romana să le cunoască și să știe că —
pre a cui umeri cade sarcin'a de responsabili-
tate — pentru ori ce dauna ar suferi metropo-
li'a romana gr. or. din Sibiu, pre timpul va-
canciei de scaunu.

Membrii ordenari sunt:

a) in senatul puru bisericescui.

Ionu Motianu, Meletiu Dragiciu, George
Vasilieviciu, Jacobu Popoviciu și Mihaelu
Falcondu;

b) in senatul scolariu:

Ionu Popescu, Ionu Belesu, V. Babe-
șu, Dr. Mucota, Dr. Vasciu J. Lengaru;

c) in senatul episcopescui:

Farteniu Trombitasiu de Betlenu, Ionu
Popoviciu, Antoniu Mocioni, I. Branu de Le-
mbrici și I. Janculescu. (Unul din acestu senatu,
marele mecenate Nicolau Jiga, a reposatu!)

Membrii taturoru senatelor constitu-
tione Consistoriulu plenariu; er pentru ca-
surile de absentia, sunt disponibili suplinti in
adunarea numero. Să bagăm in se bine sēm'a,
cî pînă convocarea de suplinti se potu face
abundant grofe, și că responsabilitatea cade acu-
șat absentiloru! —

Se pune rola, temeri grele!

Principele nostru de corōna, ar-
chiducele Rudolf, desi abia trecut de
14 ani, de jă este aruncatu in valurile
arenei politice! Fiesce, să se deprinda
de timpuriu cu sarcin'a stepanirei, să
fia gata; căci — ce mai scii, ce are să
aduca timpul de mane!

In presente Nalt'a Sa calatoresce
prin partile germano-slovene ale Impe-
riului, profitandu de tōte ocaziunile,
pentru de a se face cunoscutu, popu-
lariu. Lungu ar fi, a insiră cu de a me-
nuntulu diferite manifestatiuni, cari
uneori trecu pana la minutiosități și ba-
gatele. Scōl'a si invetiatorii ce a avutu,
sa vede că 'si afla efectulu.

Dar un'a — ca observatori sēu sen-
tinala politica, nu potemu să trecemu cu
vedere, căci ne atinge viitorulu și in-
cepe a ne dorē forte multu.

In Klagenfurt, capital'a Carintiei,
la 4 iuliu s'a inauguratu tocmai unu
Monumentu alu Mariei Teresiei; la acē-
sta ocaziune baietielulu archiduce, re-
presentandu pe tata-sēu Imperatulu, pasi
— pre cātu scimu, — pentru prim'a da-
ta cu o cuventare publica, unu feliu de
programa politica, naintea lumii: Si —
ce dice, ce idee prochiama popōraloru
Imperiului clironomulu de tronul?

Dupa depesiele si reporturile cāte
ni stau despre acēst'a pre mēsa, princi-
pele de corōna accentuā că: „Acēst'a
sarbatorē si solemnitate este — **dinasti-
ca**. dar — totu de o data — a po-
populului — atributiuni, cari in Austria
sunt neseperabili!” In fine elu mul-
tiam Carintiei pentru aderinti'a sa fir-
ma la Dinastia.

Ce cunoscemu din aceste pucine cu-
vinte?

Nici mai multa, nici mai pucinu, de
cātu — că, Nalt'a Sa, tenerulu nostru
Archiduce, clironomu de Tronu, de jă este
dusu in cea mai cumplita amagire, de jă
tuncu, profesēdia, prochiama publicu
unu **neseperabil!** In fine elu mul-
tiam Carintiei pentru aderinti'a sa fir-
ma la Dinastia.

Repetim: un'a mīia de esemple si
aparitiuni ni dovedescu acēst'a, si deca
cineva cātu de pucinu s'ar indoi, sēu ar
negā, pre acēl'a l'am intrebā simplu:

Ore nu tōte legile si institutiunile
nōstre, pe facia atientescu si s'i esscuta
sustienerea cu maiestria, sēu si prin fōrtia
— a minoritatiloru de a supra, ca
sengure stepane si indreptatite de vītia
publica si chiar de cultura si prosperitē?
Ore dualismulu — ce alt'a este?!

Ore pentru bietulu poporu, celu
prin dările mari si essecutiunile bar-
bare — storsu, er prin calamitātile tim-
pului — devenitu peritoriu de fōme, s'a
ingrigitu cineva măcar pre a sut'a par-
te, cum se ingrigescu guverniele astadi
pentru coticarii de la bursa?!

Ore essiste undeva in vre-unu fac-
tore publicu de statu, legelativu sēu ad-
ministrativu — poporulu representatu
in maioritāte, intru adevratulu sēu in-
teresu?!

Dar — cumca este asia, pre cum
noi cuprindemu si splicām, ni ajunge
convingerea ce ni-o dau interpretarea
cuvintelor archiducelui clironomu de
tronu in foile dualistico-centralistice din
Viena. O spunu aceste foi pe facia, că —
in care intielesu senguru trebe să se
iēe acele cuvinte; ni spunu că — unde
tienesce — si trebe să tientesca po-
litic'a nemtiēca totu meru de la Ma-
ria Theresia incōbi si — unde este aprō-
pe să ajungā!

A paralisi si nimici aspiratiunile
diferiteloru popōra, si — dupa sistem'a
de astadi, din colo a dā intregulu ti-
pulu si directiunea germana, din cōci
tipulu si directiunea magiara, — acēst'a
este politic'a Imperatiei. Apoi — firesce
că acēst'a nu se pōte, de cātu slabindu,
ucidendu prin legi si prin fōrtia admi-
nistratiunale spiritulu popōraloru neger-
mane si nemagidre, impededandu prin
maiestria si cu poterea desvoltarea si
prosperarea loru ca atari; cu unu cu-
ventu: *nimicirea loru, a maioritātii de
dubē treimi de poporu din Monarch'a
intregra!*

Apoi — acēst'a să fia identitatea
atributiuniloru intre dinastiā in Austria?
Astfelu — *dinasticulu si popularulu* să
fia un'a?!

Sēu dōra sōrtea cea resbunatoriā să
fia pusu in gur'a archiducelui Rudolf
— unu adeveru, o profetia, o consecin-
tia, la carea nici n'au cugetat magistrii sei!
Dōra intr'a adeveru — pre oum politic'a
cea nalta a *destinatu si duce poporale
spre perire, intocmai sōrtea prin conse-
cinti'a legiloru mor ali să fia destinatu ca,
cu popōrale, pe aceeasi cale sēpmērga si Di-
nasti'a?!* Aci — da, ar fi logicu!

Am spusu nu o data, si repetim si
vom repeti totu meru, că calea politi-
cei de astadi este calea perirei — *pentru
popōra*, dar tarē ne temem că — inca
mai securu *pentru Monarch'a, si pentru
Dinastiā.*

Cuvintele din Klagenfurt ale archi-
ducelui principe de corona Rudolf — ni
marescu temerea, ni sporescu ingrigirile
pentru viitoriu.

Seraca lume! Asiā ucidu iesniti
speranti'a viitorului popōraloru inca in
germine! —

Eca indata unu esemplu practiou!

Nōnele legi electorali, votate de nemti in
senatul imperiale — alu loru, dar regulatōrie
de tieri si pōpōra negermane, in contra votulu
indreptatitu alu acestor'a, in Bucovina — buna
ōra, astfelu au probatu pozitivminte identitatea
de interesu, sēu neseulu intimu intre dinastiā
si poporu, că a datu celoru 60,000 de locu-
tori de prin asiā numitele orasii: Cernauti, Ra-
dauti, Siretu si Suciava, unde parte mei mare
locuiescu si traiescu jafindu — vagabundii
straini, ce adi intra pre o cale, si mane dupa ce
s'au inavutitu — sau pre alt'a din tiera, —
acēstor'a, — firesce pentru că ca atari sunt
unelte bune de impilare si nimicire a popōru-
lui, s'au datu tocmai atati reprezentanti directi
in parlamentulu centralu, cātu si intregulu po-
poru alu tieri de 450,000 de suflete; pretiundu-
se deci unu strainu vagabundu cātu siapte tie-

rami mosneni! De alta parte dreptulu proprie-
tariloru mari, fiindu că acestia din intemprare
sunt patriotici si tienu cu poporulu, redu-
cendu-se mai la nemic'a!

Se pōte mai bine si mai **astutu** ilustra
sentinti'a de la Klagenfurt a taturulu nostru
principe de corōna, a archiducelui Rudolf, de
spre **desperabilu atributiuni ale dinasticulu
si ale popularulu in Austria?!** (Legea electo-
rale din Ardēlu — n'o cōtinu specialu, cōci —
este dint' unu timpu anōmalu.)

Dar tendinti'a d'a reduce totu meru drep-
tulu si interesulu poporului, in Austro-Unga-
ria, este *seculara, este istorica*; si deca mo-
mentanu, in epoca critice, s'a cesu cātu unu pi-
cutiu si s'a recunoscutu ici-coliā mai dupa
dreptate *importanti'a poporului* apoi — ince-
tandu criticitatea momentulu, in data a urmatu
sistematecamente *reactiunea in contra poporu-
lui*, si — ce e mai caracteristicu, impreuna si
mai durerosu, că — tocmai in sferile mai nalte,
reactiunea s'a motivatu: *cumca interesulu,
desvoltarea, prosperarea poporului*, — sēu mai
bine dicendu — a tieriloru si poporalaru, in
Austro-Ungaria, nu este compatibilu cu — *dina-
sticitatea, sēu de a dreptulu cu dinasti'a!*

Tōta istori'a trecutulu si intregu presen-
tele, de la 1848/9, 1860/1, 1867 si 1870/3,
ni dovedescu acēst'a in celu mai eclatante si
evidenta modu.

Regulările lui Schmerling, din tauru 1861
au fostu rele, dar nu de totu; pre langa ele
vocea poporului totu mai pōtea fi audita; re-
gulările ministerului Giskra de la 1870 au
fostu mai rele, inpreunandu mai multa repre-
sentarea poporului; acuma acēst'a este redna
la nemic'a!

In Bucovina specialu, la alu cārei es-
semplu pipaibile sēu matematicaminte doved-
ibile ne serviram; parti'a patriotica-natiunale
a proprietariloru indigeni inca constatā sole-
nelu acēsta durerōsa fapta si de curendu, intru
unu actu lamuritoriu, publicatu in „Osten” din
Viena, fece urmatōri'a conclusiune, respective
dechiaratiune:

„Refusām a participā la o intreprin-
dere, pre care o tienemu de periculōsa. Protes-
tām contra unei politice, carea iescesc tierole
si demnitiā Imperiale; si — ni vom pune tōte
silintiile pentru de a paralisi unu experimentu,
a cāru tendintia si ale cāru scopuri nu se
potu combinā cu consciinti'a nōstra de patrio-
tismu si de lealitate.”

Ēta deci, că in Bucovina, din gur'a mare
se nēga esistinti'a si urmarea acelu sublimu
principiu, pre carele tenerulu archiduce Rudolf,
in nevinovati'a sa 'lu prochiama la solemnitatea
din Klagenfurt! Astfelu se amagescu Dom-
nitorii. —

Baia-de-Crisiu, cott. Zarandu, 1 iuliu 1873.

(Domni dela potere si-au propusu,
cu forti'a si in contra legeri, a scōte lim-
b'a romana din tōte mēunicipiale. NB!
Fie-ni iertatu si nōa a adauge spre mai
buna chiarificare, in data-aci la in ce-
putu: *dd. magiari, dupa-cē siese ani de di-
le crediura a-se fi convinsu că Romanii
sunt „mamaliga,” acuma mergu oblu
s'o inghitā! Acestu dreptu ei tienu cā-lu
au — dupa Ddieu si dupa Imperatulu:
Cea-ce n'are vītia, să pēra; cea-ce este
bunu de inghititu, să se inghitia!! — Cu tōte,
noi sperām in Ddieu si in firea nōstra —
cea fisica eredita, că — impetriti cum sun-
temu in romanitate, o să ne prindemu in
mediloculu gutului loru si — vor să se in-
nece cu noi. Red.)*

Pe 30 iuniu n. Representanti'a districtu-
lui Zarandu a fostu conchiamata la sesiune
stra-ordinaria, pentru a pertractā si a decide
asupra ordinatiunei ministeriului de interne,
prin care s'a demandatu, ca cu *delaturarea
usului legale de pana acuma*, in oficiu limb'a
romana să nu se mai folosēca, *ci eschiviu nu-
mai cea magiara.* *)

Prelegandu-se deci precum acēst'a ordina-
tiune, asiā si tōte actele referitōrie la acestu
obiect, s'a veditu din antē-acte, că prefectulu

*) Deakisti romani! Olteni, Besani, Caransebesieni,
Chioreni — a cum auditi cu cine ati facutu voi
tovarasia, cui ati juratu credintia! Auditi: in Co-
mitatulu Zarandului, curatū romanu, unde unu satu,
una diumetate, una diecime de satu nu essiste cu-
ratu magari, unde nime dia poporu nu scia o vor-
ba magiara, — limb'a administratiunei s'a fia numai
magiara!! — Turcia, musulmani, pagani, rusinati-
ve, că fratii vostri, barbari mei botesati, v'au intre-
cutu! Poteti să ve ascundeti cu barbari'a vōstra!!
Red.

Höszler, **șeful** romanulu Federatiun-i, numai de
cātu dupa sosirea sa in comitatu, *propria au-
toritate* a demandatu vice-comitelui, a nu mai
scrie romanesce; *) vice-comitele inu, basali
pe lege si pe uslu legale, n'a efectuitu ordina-
tiunea prefetului, relatiunandu-i că limb'a ro-
mana se folosēca in comitatu conformu legi;
debrace art. de lege XLIV: 1868 concede ofi-
cialiloru dela mēunicipia, in cātu nu sunt pe
diplinu versati in limb'a magiara, a scrie in
limb'a protocolaria a mēunicipalaru, si fiindu ofi-
cialii acestui comitatu, cu pucina essecutiun-
nu sunt deplinu versati in limb'a magiara, er
limb'a protocolaria a comitatului *ceea romana
asiā limb'a romana in comitatu se folosēca
conformu legeri si usului legale.*

Prefectulu Höszler apoi a facutu arētar
guvernului despre acēst'a, la ce ministeriulu
reglu magiaru de interne a datu porunca: a
numai decātu limb'a romana să se scōta din m-
si să se folosēca *eschiviminte* numai cea ma-
giara; argumentandu că precum a relatiunatu
prefectulu, de o parte toti oficialii sciu limb'a
magiara de plinu, er de alta parte, concessiune
pentru oficialii dela mēunicipia, cuprinsa in art.
de lege XLIV de la 1868, a fostu numai con-
cesiune pentru greutātile de transitiune! *)

La acēsta porunca a ministrului, in ab-
senti'a vice-comitelui, protonotariulu a asterne
o representatiune prefetului, prin care inu
mai multe argumente ponderose, acēst'a afir-
mariune a ministrului că toti oficialii mēunicipa-
ar scii perfectu limb'a magiara, se dechiarā de
falsa, de brace oficialii acestui comitatu nu re-
mai că nu sciu perfectu limb'a magiara, o dā
contra, cea mai mare parte deal sciu rea vor-
si scrie in acēa limb'a, dar a concepe de fal-
nu sciu, o alta parte erasi in acēa limba nu
vorbi nu scie; — mai de parte se nēga că in-
ge s'ar afla tōte unde acēst'a clausula de condi-
tiune provocata de ministru, cum că folosirea limb'i
protocolarie prin oficialii mēunicipalaru a fostu
numai o concessiune pentru greutātile de tran-
sitiune, si asiā acēstu argumentu se dechiarā
argumentu falsu si nelegale; — se sustiene
ci că vice-spanatulu acēste ordinatiune a mi-
strului, fiindu ea nelegale si deunōsa pentru
regulu comitatu, nu o pōte deceptu, astfelu
roga prefectulu, ca conformu §. lui 58 din legi
mēunicipale, subternendu acēst'a represen-
tatiune ministrului să asopare retragerea
stei ordinatiuni nelegale.

La acēsta representatiune ministrulu
a datu alta ordinatiune si mai aspra, poru-
cindu numai decātu: *scōtorea limb'i roma-
din folosintia!* **)

Protonotariulu, in absentia vice-com-
telui *) nu s'a aflatu obligatū a essecutā acēst'a
ordinatiune, dupa parērea sa nelegale
daunōsa, ci a conchiamatu representanti'a
să se decida asupra acēstei cause vitali pentu
poporulu comitatului.

Si dupa-ce in 29 iuniu st. n. tōta nōpti
pana in 30 iuniu demnēti'a la 6 ore, pe teri-
riulu intregulu comitatu a fostu o spargere de
nuori, pe 30 iuniu demnēti'a a esundatu Cē-
siulu si tōte vāile si riurile in mesura ne ma-
pomenita, in cātu ap'a a ruptu si a dusu cu sine
mai tōte podurile, si a spelatu si derimatu
totulu tōte drumurile de tiera, in cātu comuni-
cationse numai cu comun'a Bradu mai erā po-
sibila; — dar siediinti'a erā conchiamata tocmai
pu 30 iuliu la 10 ore si asiā dintre membri
de natiune romana ai Comitētului nici la 10
ōre nu a fostu sositu nici unulu de la tiera, pre-
candu ungurii, fiindu că densii mai toti siedi
Baia-de-Crisiu si in Bradu, erau de jă 16
adunati in sal'a comitatului, asteptandu dechiar-
rea siediintei, era pe conducatori nostri si ve-
doi pe afora amblandu cu fruntea in cōtra
cufundati in grigi negre — fora ca membri
romani ai comitatului să mai sosēca!

Pe la 11 ore sosira totusi vr'o 18-20

*) Se pōtea scii din capulu loculu, că — nu chie
numai de dragulu lui Pēchy a potutu fi tramitū
Zarandu dlu Schwarz-Gelb Höszler! — Red.

**) Cu alte cuvinte: o mintiuna ungurēca legala!

*) Asiā, in modu „hunicu-tataricu” pre cum
lu arēta istori'a — pre adese ori din seculu al
cincilea. pon' le alu *cincispredicitea*, — modu
ditionalu, formatoriu de statu, cāsigatori de drep-
turi pentru cei de la potere Acēst'a si numai sciu
s'a este isvorulu de dreptu alu stepanitoriloru
stri!

*) Carele la astfelu de casuri — din intemprare
mai totu de un'a este absintē, ce este forte bine,
ce n'o mai patiesca fratii Zarandani ca si la venire
lui Haller! — Red.

membrii romani, dintre care multi, precum si preotii Nicolae Hentiu si Joane Hardutiu, cu periclitarea vietii, asa-dicandu din innoatare numai au putut strabate pana la Baia-de-Crisiu, — dupa sosirea acestora a facut conducătorilor nostri se vedea inseamandu se!

Incepu apoi pertractarea, din partea romanilor s'a propus ca, pe langa aprobarea procedurii vice-comitatului si respective a protostarului, s) fora a se efectui ordinaratiunea ministrului, se se face Representare la consiliul ministrilor, rugandu retragerea acelei ordinaratiuni, era din partea magiarilor s'a propus a efectui numai de catu ordinaratiunea, adica a scoate numai de catu folosirea limbii romane. — Propunerea romanilor fu aperata de 15 romani, er a magiarilor de 3 magiari, — si vedindu magiarii, ca din cauza esuandarii apelor, dintre romani numai pucini membri s'au potutu presinta, mai cugetandu, ca oficialii municipali romani vor fi mameluci ca si la Iaru, cerura votare nominala, avendu preum singuri afirma, deplin'a sperantia ca, oficialii romani seu vor vota curdensii, seu se vor abtenta: — dar vail reu s'au insielatu, caci romanii toti ca si unulu au votatu pe langa reprezentare si ne-efectuarea ordinaratiunii, ceea ce pe magiari ii a frapatu! mai vertosu candu vediura, ca Joane Motiu, judele regiu de la tribunalulu regescu din Baia-de-Crisiu, ca reprezentante alu comitatulu, dandu de veste magiarii au cerutu votare nominala, er romanii — cei mai multi n'au potutu se vina pentru mundare, si asi ca ar fi periclitata propunerea romanilor, basata pe lege, pe langa tote ca avea in acea di sesiune criminale si ca referinta era forte ocupatu, totusi s'a prezentatu in sedinta municipiului si ca adeveratu romanu avotatu pentru dreptulu, pentru vietii si onora romanului. Astfelu magiarii, caduti cu sperantia si propunerea lor, s'au potutu convinge ca oficialii de romanu din acestu comitat, si ei oficialii municipali ori regesci, totu romanii stant si vor remana in vici! 6)

Uniaacum se va asterne reprezentarea ministeriu pentru retragerea ordinaratiunii ministeriali si nelegali si daunose.

Dar eu, si cu mine de securu ori cine cu o intentionale guvernului magiaru, bine sau ca reprezentatiunea nostra din partea guvernului magiaru nu va fi luata nici intr'o consideratiune si asi in 8-10 zile, si din comitatul curatu romanu in contra lor si cu fortia bruta se va scoate limba romana, limba poporului, si se va baga limba autoritatii constitutionale teroristice!

Si-acum dupa-aceia au nimitu sigilele oficiale cu inscriptiune latina, folosite de comitatul de sute de ani, si au introdusu cu fortia intrabintarea sigilelor cu inscriptiune magiara, — si dupa pe in contra legii si cu tota fortia n-au rapitu limba si a obrusu o limba necunoscuta, o limba straina poporului, si dupa ce au ordinaru a nu mai denumi nici capidid romani la municipia, asa credu ca — n'a mai ramas in deretru, de catu, se ne oprasca, ca neci in casa, in familia, se nu mai fimu romani, se nu mai vorbimu dulcea nostra limba strabuna, si — se fimu muti, se fimu dobitocce necuvenite: caci de acestea trebeu magiariului; si pricepe elu dreptatea si fratietatea, liberaltate si bunu!

De la astfelu de guvern, astfelu de omeni, se au atata cutesare orba, carii chiar in convingeriloru positive de ei create, facu nedreptati si persecutari atatu de revoltatorie de spiritul, ca se ai unde te plange, unde cautu redreptu, unde affa dreptate, — numai cei degeparati, cei despoiatu de Ddieu, virtute si onora, mai potu spera ceva! 7)

Itie.

A lui Borlea adica; di-i pe nume si nu te teme de bine, caci de reu totu nu scapi! Red.

Bunule Ddieu! Cati — si ce dulce mangaiere adica demna portare — pentru inimele cele curate, pentru sufletele cele bune ale romanilor! Avim mai bine n' lupta cu gloria de plina, la ddu se fimu sclavi brasi! Red.

Si totusi se speramu; se speramu ca colegiu ministrilor, ca seriosulu Selavy, va fi mai preocupatu de orgoliulu patimei si de influentele intrigantilor, de catu ne-espertulu, necunoscutulu de tiera si de popora Scapary Gyula din fine, deca el acest' sperantia ne-ar insielu, caci se fimu pregatiti si pentru unu pasu mai departe. Atunci — o deputatiune din partea Unitaritatii comitatului se murga dreptu la Monarchia, si se intrube pre parintele poporului ca — de-acestea de-acesta tortura a natiunii? si ca — unde hincvoiesce a duce si a pune la cercare mbdarea poporului, ce — de atata ori si-au putu

Langa Inopea in Trmia, in iuliu.

(Unu preotu romanu — unicu in modulu ses — din Archidiecea a Blasiului; ocupatiunile sale, si recompensarea lor. Cetesca lume, si ctinosea ca — unde este astadi addeverat'a demnitate!) Acestu preotu nu are socia, fiindu veduvu, si neqi sierbitoria, fiindu ca paupertate nu-lu lasa a-si plati atare. Asia traiesca numai singurelu cu 3 prunci mai mici ca de 9 ani, (acuma cu 2 numai), si elu singuru gatesco de 3-4 ori de matiare pre di, firesce, deca are ce gati; spela de 3 ori vasele, spela, imbraca, si desbracu copiii, si al invetia; face paturile de dnoa ori, ser'a si demaneti'a, matura in ase de 3-6 ori pre di, sambata curtea; coasa si carpesce pe sem'a copiiloru, pentru cari are si alte destule comandu; totu la done septemane si-framenta pana si calca cu fierulu, si altele si altele! — Si pre langa tote acestea ocupatiuni, nu ve i pot vedu una curatienia mai mare ca si la acestu preotu, in ori ce privintia, nici in casa, nici in bisericu, nici in gradinele sale, nici in afacerile oficiose; asi inca tu trebuie se ne miramu, ca cum de alta parte la mai multi preoti si domnisoru de ai nostri, cari au cate 2-3 mulieri in casa, ti-friqa se-li deschid unia de mirosulu, ce-ti imparte nequratienia! Si deca le vei deschide si bucatari'a apoi ti — perdi totu apetitulu; se mai tacu de cate o cocona de a le multora, carea acusi e cu man'a pre peru, acusi pre nasu si in urechia, si acusi cu ea in aluatu . . . — Si minunea este ca pre langa tote aceste ocupatiuni, acestu preotu si-ortu si oficiulu forte acuratu, ma mai cetesce si la vro 7 diurnale dein cari la unele e si corespondinte; in ori ce afaceri lu affi trediu si desteptu, nationalistu bunu, si inca tare bunu! Remunerarea seu recompensarea lui pentru tote este acuma, dupa vro 10 ani de servitii preutescu in astu felu de suferintie, ca parintele episcopu alu seu lu-suspenda dela oficiu, dein causa caci, intorcendu-se duoi preoti suspendati de la bisericu gr. ori la cea unita, dintre cari unulu mai fusese o data unitu — aceia prentendu, ca se remana si ei preoti preste celalaltu, caci deca nu, nu vor trece; si parintele diecesanu, de evlaviosu ce e, precum pre bine se scia, li asculta cererea; bietulu preotu, de care vorbimu protestu si se roga, ca se-i duca alaturi caci aci neci elu singuru nu are din de tra! Itse in locu de a i se consideru dreptatea, indatu i se astupa gur'a, fu suspendatu, si acuma demnulu de compatimire preotu din postulu pasciloru traiesce cerasiendu, de ora-ce intregu venitululu lui era stola ce i se luu prin suspendare! Cine vre se cunosca scandalulu cu de amenuntulu pote se lu cestesca in „Tel. rom.“ in vro 8 numeri din luna lui maiu a. e; er cine vre se se convinga in persona ca si desoriatoriulu, murga in orasiulu Cohalmu, care se tiene de Vicariatulu Fagarsiuului, in Archidiecea a Blasiului, si deca nu va affa asia, se dica ca am amintitu! In fine prin acest'a intrebu pre cei mari ai natiunii si bisericei, se-mi splice: unde stamu noi unitii pre terenulu bisericescu: in raiu, purgatoriu, ori dora chiar in iadu?! — Unulu ce a vedutu tote cu ochii, si garantieda cu onorea.

NB! Noi, dintre toti prelatii romani, numai pre Esc. Sa, archi-episcopulu si metropolitulu Vancea, n'avemu onora a-lu cunosce in persona si — mai da aprupe; totusi multu ne-am interesatu, si din toti, pre catusi avemu omeni de caracteru si incedere — aprupe de densulu, ii-am intrebatu despre calitatiile sale, si — toti fora exceptiune ni-au ascuratu, ca este barbatu de evlavie, morala si demnitate bisericescu rigurosa, corecta si nepatata: si bine, cum se potrivese acest'a cu cele ce mai suu ni se discoriu pe onora chiar de unu fiu creditiuosu alu bisericei romane gr. catolice?!

suffetulu, si si-au versatu sangele, s'au sacrificatu pentru Trouu si Dinastia?! Er deca nioi acest'a n'ar folosi, apoi atunci deputatii nationali, deca mai vor se fie numiti asi, si chiar deputatii romani ce se dicu dedicati, deca mai au unu picuti de onora in peptu-si, trebeu se pasiesca la medilocu si — in audiuulu lunei se striga — orbitorulu de Ddieu domni: „Mene-Tekel-Unpharsin!“ Stati locului; pana aci si — nu mai de parte! deca voiti ca se nu vi inferamu in faci'a lui Ddieu si a omenimei — constitutiunea, libertatea, administratiunea vostra magiara de sugrumare hotiesca sistematica pentru noi!

Noi — ne constringemu a crede, ca — dd. magiari nu vor impinge pre bunulu, blandulu, leialulu si patrioticulu romanu la extreme! Insolentia, drabi'a, ingamfarea si truffa magiariulu este mare, dar — pare-ni-se ca periculu, ca prepastea, spre carea mana, este si mai mare si dora vor vedu o data!

R e d.

Apelamu la inim'a si consciint'a Escelentiei Sale, intru interesulu nostru moralu si nationalu!!

Noi i vom adresa acestu nru de a drep-tulu specialu, si — nu va fi a nostra vin'a, deca acestea nu-i vor veni la cunosciintia. Red.

Pesacu in Torontalu, 6 iuliu n. 1873.

On. Redactiune! Unu casu tristu si doveditoriu de mare stricatiune in poporu s'a intemplantu dilele trecute in vecinulu Nereu-Dugosella, unde alta data poporulu nostru, prin evlavie a crestinesca, ca si prin diligentia si economia buna — era vestitu!

Se speramu ca — si acestu casu va fi numai slabitiunea si rusinea unuia retacitu si ca acestu ocesu va fi condamnatu de intréga cealalta poporatiune a acelei brave comune.

Pre candu din turnulu sautei biserice su-nau clopotele, vestindu trist'a scire despre reposarea marelui nostru arhiepiscopu si metropolitulu Andreiu Siaguna, pentru a carui morte si insusi inaltiatulu Imperatu s'a intristatu si si-a descoperitu prin telegrafu adunca dureru, atunci in Nereu-Dugosella unu locuitoriu economu cu numele Jeremia M . . . se ospeta a casa cu lautari.

Acost'a intieghendu dlu parochu localu Stefanu Opranu, de buna sem'a fiindu ca nu se potrivia cu cugetulu seu, astfelu de petrecere si desmerdare in timpulu candu iminele romane si crestine aveau a se imbraca in doju, a tramisu pre orasniculu bisericei la acelu economu, ca se-i aduca la cunosciintia trist'a intemplantu si se-lu potfiesca a inceat cu music'a. Dar economulu numitu luu in nume de reu amesteculu preotului la petrecerea sa si respunae ca — lui n'are se-i poruncesca seu se-i oprasca nime a se ospeta, cum i place la casa sa.

Acost'a a indignatu, se vede pre dlu preotu, caci elu in data ceru intrevenirea judelui comunalu spre a impededu acea necuviintia; dar judele refusa d'a se amesteca in astfelu de lucruri. Cu atatu treb'a — pareu ca s'a gatatu.

In diu'a urmatoria la mediadi servitoriulu bisericei mergendu la sant'a bisericu ca se traga erasi clopotele, eta ca economulu nostru Jeremia M. se infacisii si elu la bisericu, apuca pre cresnicu si-lu scose afara din bisericu, si incuindu bisericea luu cheile si le duse cu sine impededandu astfelu tragerea elopoteloru. Peste o ora preotulu vedindu ca nu se tragu clopotele, marse insusi la bisericu si affandu cele intemplate, tramise dupa volniculu de omu, ca se aduca cheile; Jeremia M. veni, dar spre mare scandalu publicu elu se rapedi se isbesca cu cheile in dlu preotu, ce si facea, deca iute nu era apucatu si opritu prin dlu invetiatoriu si prin inas affi'a sa Elisaveta.

Acestu casu, pentru lume se-lu judece si se nu se ma! intemplei Vg rog'nu alu insera in multu preitiu'a „Albina.“

Atata corespondintia; er noi — mai antain de tote marturisimu ca, nu ne-am potutu oteri, a pune numele intregu nici a locuitoriuului a carui fapta slaba se descrie, nici a tramitatoriuului; caci — tare ne dore candu la noi, intre noi se intempla astfelu de ocese! Am dorica in poporulu nostru se nu se afle sufletu de crestinu, carele se necinestesca datinele si detorintiele crestinesci; am dori — ca facia de clerulu si de bisericea nostra se ni implinimu detorintiele de buna voia — macar pre atata precatu o implinimu siliti, de nevoia, facia de stepanii nostri straini, cari nu ne iubescu! E adeveratu ca si celu din urma economu este stepanu in Cas'a sa si pote pe banii sei se si petreca, se se ospatieda, candu va vre si cum va vre; dar — am dori, pentru binele si onora poporului, ca nimenea se nu vre ce nu se cuvine, ce nu e fromosu. — Red.

Diet'a Ungariei

In sedint'a de mercuria trecuta in 2 iuliu, — cea din urma a sesiunii de vera, — dupa ce la inceputu s'a desbatutu si regulatu in confruntia privata obiectele si a aume cestiunea urcarii diurneloru deputatiloru si dupa ce s'a decisu, ca resolverea acestei cestiuni se se amane pe toamna, — dupa deschiderea ei si dupa cele formali, deputatulu Majoros interpedia pre ministrulu de interne: deca are cunosciintia despre unu concludu alu capitaneatulu municipalu de Buda-Pesta, prin care se oprasec fumatulu in canale drumulu de feru ame-

ricane, si — deca are de cugetu a dispune in contra?

Ministrulu de cultu raspunde la o interpedatiune a lui Nagy. Gy. desluoindu ca, la impartirea ajutoriloru intre invetiatori, se observa in adeveru unele forme, si ca elu este gat'a ca in celu mai de aprupe reportu anuuu se le aduca acestea la cunosciintia publica. —

Ministrulu de finantie raspunde la o interpedatiune indreptata contra densulu din partea lui Tarnoczy despre aceea ca, stras'a ministrulu atentiuca Banciei nationale la acea imprejurare cum ca, deca voiesce a ave privilegiulu esclusivu de bancnote in Ungaria, pana atunci, pana candu in asta privintia nu se vor face alte dispusetiuni, trebeu se impartasiasca de creditu filialele unguresci in proportiunea, in care Ungaria contribuie la portarea sarcineloru comune. Ministrulu intr'o conventare lunga arata, ca elu inca este convinsu despre lips'a de creditu a tie-rei; dar de acestu creditu tie-rei nu i este iertatu a abusa. Banc'a nationale inasa si a facutu detori'a cu deosebire acum in momentul crisei de bani; er elu nu pote fi acum nioi de catu pentru infintiarea grabnica a unei banci, propria pentru Ungaria, cu atatu mai pucinu pentru inmultirea noteloru de statu in imprejurarile de astadi.

Totu ministrulu de finantie mai raspunde, si la o interpedatiune a lui Csernatony in privintia aceea, ca institutele de bani din Segedinu a mersu la Viena, ca se oera de la Banc'a nationale ajutoriu; er camera de comerci din Agram a tramisu o deputatiune la ministrulu de finantie austriacu, ca se se intrepuna acoala la Banc'a nationale pentru ajutoru. Ministrulu dice ca, elu are despre tote acestea cunosciintia, si sustiene ca, institutele din Segedinu nici nu poteau face affa in lips'a lor, de catu a cere ajutoriu acolo, de unde credeau ca li se pote da. Nici elu, candu este in perplexitate de bani, nu pote face altu ceva. Catu pentru deputatiunea camerei de comerci din Agram dice, ca aceea a venit mai antain la elu, elu inasa affandu-se bolnavu, n'a potutu satisfacudorintii ei; si a ascurat'o numai, ca elu nu are nimic'a in contra, deca ea voiesce a cere intrepunerea ministrului austriacu seu a Monarcului chiar, la Banca nationale. Procedur'a ministrului austriacu in acestu casu, dupa elu, nu se pote privi nici de catu de amestec in drep-tulu, ci numai de unu servitiu in folosulu Ungariei.

Csernatony dechiaru, ca pentru acum lu multumesce respunsulu ministrului; observa totusi, ca ministrii preste totu raspundu la interpedatiuni atunci candu respunsurile lor sunt de prisosu. — Respunsurile ministriloru se iesu spre sciintia. —

Acum se scoala ministrulu-presiedinte Selavy, si — desfasura sirulu de agende ce are a-le substerne Dietei regimulu in sesiunea proxima; apoi ministrulu de justitia Dr. Pauler presenta list'a tribunaleloru create in modu definitivu. — Se decide tiparirea propuneriloru.

I. Helfy se plange ca, ministrulu de interne, pana in momentu inca nu i-a datu nici unu respunsu la interpedatiunea sa, referitoria la cestiunea lucratoriloru, adaugendu ca, oricare ar fi aceta politica de tacere a ministrului, si ori din ce motive ar purcede ea, intr'o cestiune atatu de insemnata, este forte periculoasa; deorace sub astfelu de imprejurari lucratorii sunt espusi arbitriuului si vecsatiuniloru politiei si ale altoru autoritati si siliti chiar a se arunca in braciile unoru agitatori fora consciintia.

Ministrulu Szapary raspunde ca, in Ungaria nu este desvoltata, ba nici nu existe cestiunea lucratoriloru, asi precum este ea in alte state ale Europei; de aceea elu si-tiene de detoria a pasi cu cea mai mare energia in contra acelora, cari vor a straplanta aceta cestiune si in Ungaria.

Pentru intarirea statuteloru reuniuniloru de lucratori a conchiamatu deja unu encheta cu ejutoiulu careia a revedintu si intaritu statulele mai multora asemenea reuniuni. — Se ie spre sciintia. —

Urmedla apoi desbaterea asupra petitiuniloru.

Horn E. atrage atentiuca casei cu deosebire asupra petitiunii din partea cetatii Pesta, si roga ca se fia avisatu ministrulu de finantie ca pona la deschiderea sesiunii proxime se pregatesca unu proiectu in cestiunea banciei.

Maioritaea decide, a se trece petitiunea la ministru fora nici o instructiune. —

Urmédia petitiunea cetății Buda, pentru desluciri: deca aruncu de dare pentru scola, este a-se estinde si asupra amplotilor? Referentale propune respingerea acestei petitiuni, se si primosee.

Venindu la desbatere petitiunea reuniunei advocatoru din Siopronu, pentru regularea proceduri concursuale; ministrulu Pauler promite Casei ca in timpul celu mai scurtu va pregati tote acele proiecte ce i se voru paré de urgentia. Celelalte petitiuni se decidu fara desbatere, dupa propunerea comisiunii. —

Urmédia reportulu comisiunii pentru biblioteca. Referentale acestei comisiunii Aug. Palenky, dupace areta starea bibliotecii dedicate casii de catra repausatulu Jg. Ghyczy, propuce ca in timpul ferieloru se se dispaua arangiarea oporiloru mai insemnate din acesta biblioteca, pentru ca in témn'a viitoria se se pota dá spre intrabuintare, care propunere se si primosee.

Dupa acést'a cotesce presiedintele unu Rescriptu regescu, prin care siedintiele dietali se proroga pana in novembre a. c. Cas'a apoi imputeresce pe presiedinte ca in casu de vacantia la vre unu postu de deputatu se dispuna noua alegere. Presiedintele tiene unu cuventu scurtu de despartire, i se autentica in data protocolulu acestei siedintii si cu acést'a se incheia siedintia. Deputatii se imprascia stringandu-si manele.

Varietati.

(Convocare.) DD. membrii ai Comitetulu Reuniunei invetiatoriloru din inspectoratele Timisióra si Vinga, suntu poftiti a se infacisia la siedintia pre di'a de 17/29 iuliu a. c. demineati'a la 8 ore, in scól'a romana din fabriculu Timisiórii St. Ilie cu care ocaziune se va gati program'a adunarei generali.

Este sperantia ca DD. membrii nu se vor arata indiferenti facia cu chieamarali, ci ca se vor in facisia pana la unulu.

Beregseu in 21 iuniu 1873.
Andrescu, m. p. Luminosu, m. p.
presied. Reun not. Reunei.

(Insciintiare.) P. T. DD. cari m'au onoratu cu increderea de a se insinua ca prenumeranti la Tomulu II. alu prediceloru mele, sunt cu acést'a incunoscintiatu, ca acumu e col'a 7. sub tipariu. Mi ceru scus'a ca ci nu mi am potutu tiene cuventulu datu ca adeca cu capetulu lui iuniu se fie opulu intregu esitu de sub tipariu. Vin'a nu e a mea, ci a tipografiei de aici, carea lucra cu multu mai mercu, de catu asi fi potutu presupune.

Lugosiu 2. iuliu 1873.
Mih. Nagy, m. p.
canonicu.

(Doue aparitiuni minunate in natura, — in același timp, desi contraste.) Pre candu tocmai se presenta publiculu nimitu in „Wahala” din Besliu, doue ómeni, tatalu cu numele Andrian Festijew, de 56 de ani, din Russia guvernamentulu Kostrova, si cu fiulu seu, in etate de trei ani, alu caroru intregu corpulu, pana si faci'a si ochii si urechile sunt acoperite de peru desu si lungu ca si la animale, in astfelu de mesura, in catu betranulu nici nu vede cu ochii, deca totu meru nu va dá la o parte perii ce i acoperu ochii, nu din capu, ci de pre chiar pelea ochiloru; — totu atundu in Stuttgart, in gradin'a zoologica dlui Will se areta o vaca frumoasa de 3 ani, de rasa limburgica, tota pelaga, cu pele curata si fina casi o manusia glacé. Acésta vaca dá forte multu lapte si are unu vitelul — nu pelegu ca ea, ci — afara de capu, pe corpulu intregu cu lana lunga si bruneta, casi o óia, ér capulu i-e cu peru albu casi la vacile albe de rondu! —

(Musical de pisica) — ér incepu in Ungaria. Nu de multu, magiarii din Macdu in cottulu Cianadului se folosira de acesta modu de manifestatiune in contra — celui mai de omenia eppu romano-catolicu Bonnaz din Temisióra, pentru spiritulu seu — nu destulu de

magiaru si pentru sustinerea scololoru confesionalu. Acum de curendu in Unguar junii liberali-natiunali, cum se vede ruteni, demonstrara in asemenea modu contra episcopulu rutenu greco-catolicu Pankovits de Muncaci, care episcopu la ruteni este intocmai, ceea ce este Olteanu la romani.

Din indemnulu acestoru demonstratiuni „Reform” cea magiara vine a splicá, cumca musicela de pisica, cu batera de talera si bal-dari cu fluierari si miaunari si strigari articulate si nearticulate, magiariloru li sunt in „memoria natiunale si filantropica, din timpul candu natiunea li ér dripita, cugutulu in catusiatu de putere straina!”, Atunci — dice elu — „nu pré alegamu medilocale pentru de a ni manifestá antipati'a.” „Junimea de sange ferbinte, cu periclitarea venitorulu si libertatii sale, a imprumutatu music'a de pisice de la glóte si prin aceea 'ei-manifestá ur'a sa catra putere si servitorii ei; ér inteliginti'a scribea — inchidea ochii si tolerá acést'a, ca pre unu reu necesariu, intru carele celu pucinu atáta bins ér, ca dá semna vedute de viétra, de lupt'a natiunale ce se continuá in cetu! — Acésta splicatiune si instructiune se ovine se ni-o insemnamu. De aceea o inseramu la acestu locu. —

„Societatea Petru Maioru.” Insciintiare:

Acésta Societate va tiene siedintia de incheiare in diu'a de Santulu Petru si Pavelu, 11 iuliu s. n. la 4 ore dupa mediadi. La ordinea dílei:

1. Reportulu secretariulu despre activitatea societati:
2. Referat'a comisiunii de 3, emise pentru censurarea socotiloru casariulu;
3. Alegerea comitetulu executivulu de 3, pe timpul ferieloru;
4. Diferite productiuni in dechiamatiuni, si cantari natiunali. —

Toti membri societati, precum si on. publicu care se interesá de activitatea ei, sunt invitati cu onóre. —

Datu in Pesta din siedintia comitetulu, in 4 iuliu st. n. 1873.

Gavrila Mihályi m. p.
v. presiedinte.

Publicatiuni tacsabili.

Insciintiare

Subsemnatulu are norocire a face cu tota stim'a cunoscutu onoratalu Publicu peste totu si drumariloru desolinitu, cumca

Otelulu la „Trei crai,”

ce si pana acuma a statu in buna fama, la luat densulu in essercitiu, straformandu-lu in deplinu si arangiandu-lu mai elegante. Localitatea de jocu s'a prefacutu in 24 de chilii pe sem'a publiculu calatoriu si s'a tacsatu câte cu 80 cr. pana la 1 fl. 50 cr. Tote aceste incaperi s'au provediutu spre cea mai mare comoditate si corespondendu scopulu mai deplinu.

De asemenea stau la dispusetiune grajduri bune pentru cai si colne séu si orone largi pentru coofi.

Pana acum subsemnatulu fiindu arendasiu la „Che'a de aur,” aceeași atentiune o va continuá facia de onorabili óspeti si in noulu Otelu, pentru d'a satisfice in tota privinti'a pretensiuniloru loru, a nume prin servitiu promptu si acuratu si prin pretiuri moderate, astfelu nu numai pastrandu, ci inca sporindu increderea, de care s'a bucuratu pururiá din partea multu onoratalu Publicu.

Cu partea Otelulu pentru incortelare, este impreunata si o Restauratiune, adeca o sala, unde, in fie-care timpu alu dílei se vor servi cele mai gustuóse mancaru si cele mai delicioóse benturi, cu pretiuri moderate.

Radimatu pe acestea, indrasnescu a recomendá multu stimatalu publicu cu totu de adinsulu acestu Otelu spre cercetare catu mai deca.

Albert Schor,
ospetariu.

Simeone Leovits,

Advocatu publicu si de cambiu,

Aduce la conosciuti'a onoratalu Publicu si onorataloru clienti, cum ca in urm'a unoru relatiuni familiaru, si-a mutatu locuinti'a in Pesta, unde Cancellari'a sa advocatiuale, pana aci de 12 ani n Zombor, cottulu Baciului, lucrandu cu deplinu rezultatu, — se afla in strat'a vezurelui (Borz utca,) n. 7, mai fiindu cu ea impreunata o Cancellaria de translatura pentru limbele: romana, magiara germana, serba, croata, bulgara, rusésca, italiana, francesa si latina. — 2—3

Concursu.

Pentru intregirea parochiei vacante gr. or. din Crecima, cu filial'a Malu, protopopiatulu Caransebesiului, se deschide concursu cu terminu de s'ess septemani, socotitu de la prim'a publicare in „Albina.”

Parochia se cuprinde din 875 de suflete si in locu de bira si stola, s'a staveritu o plata anualu de 110 fl. in bani gat'a ou cuartiru liberu, gradina de legumi si un'a sesiune estravilana, completa.

Doritorii de a ocupa acésta parochia, amesuratu normativeloru ven. Consistoriu diecassanu au se-si intocmesca recursele loru in intiesulu legii, si petitiuni loru se slature: a) Atestatulu de botesu; b) atestatulu de oununia; c) atestatulu din scólele elementari, normali si, gimnasiali, celu putienu cu patru clase; d) absolutoriu din studiile teologice; e) atestatulu de calificatiune; ér deca este preotu, atestatulu de promotiune.

Recursele au se se adresadie Sinodulu parochialu, substernendu-le pré on. domnu protopresbiteru Nicolas Andreovicu in Caransebesiu.

Crecima in 21 iuniu 1873.
1—3 Comitetalu parochialu,
in co'ntielegere cu dia protopresbiteru tractualu

Concursu.

Din partea comuneloru Giula-Varsiandu si Pilu-mare, in comitatulu Aradulu se escrie prin acést'a concursu, pentru unu postu de medicu comunale, cu urmatórele conditiuni:

Salariu anuale 800 fl. v. a. mai de parte dela fie-care visita la patienti câte 20 cr. si pentru totu receptulu scrisu a casa la cortelulu seu câte 10 cr. onorariu.

Mediculu va fi detoriu a-si tiene apoteca manuala si a locu in comun'a G. Varsiandu, de unde va face escursiune de doue-ori la septemana in comun'a vecina, cu preiunotura gratuita

Doritorii de a ocupa acestu postu vor avé a adresá recursele loru instruite cu documintele necesarii, pana in 20 iuliu 1873 subscrisei antistie comunale. —

In fine se observa, ca la alegere acei DD. Doctori de medicina, cari posiedu deplina conosciuti'a a limbei romane, voru avé preferintia. —

Datu in G. Varsiandu, 30 iuniu 1873.
Simeone P. Desseanu, Mitru Bocsie,
2—3 notariu. jude.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu din comun'a gr. or. romana Partosiu, cottul Torontalu, protopop. Ciacovei se escrie prin acést'a concursu pana in 22 iuliu a. c. st. v. in care di va fi si alegerea. —

Emoluminte sunt: in bani gata 104 fl. v. a; in naturalie: 25 meti gráu, 10 meti pa-

pusioiu, 6 orgii de paie, din cari are a-se incaldi si scól'a, 3 jugere de pamentu aratori 3/4. jugere de gradina pentru legume si 20 cr. dela fie-care inmormentare.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati, a-si tramite recursele loru bine motivate, amesuratu statutulu organicu si adresate respectivulu comitetu parochialu oazu Multu on. Domnu Alexandru Popovicu, adm. protopresvit. in Fizesiu, post'a ultima Königsgraden.

Partosiu, in 10 iuniu 1873.

Comitetulu parochialu.

In co'ntielegere cu Domnulu adm. protopresv. 2—3 Alexandru Popovicu.

Concursu.

Pentru parochia gr. or. romana din comuna Zoltu, protopresbiteratul Fagetulu, se escrie prin acést'a concursu pona la 15 augustu anulu 1873.

Emolumentele sunt: Un'a sesiune de 87 jugere estravilanu, 1/2 jugere gradina intru vilana si totu atáta estravilana; birulu dela 87 de case si stola usuata.

Doritorii de a ocupa acésta parochia au asi motivá recursele loru, conformu dispusetiuniloru statutulu org. bisericescu, si adresadie sinodulu parochialu, ale substerne reverendie simulu protopopu Atanasiu Ivanovicu in Fagetu pona la terminulu pusu. —

Zoltu in 10 iuniu 1873.

Comitetulu parochialu,

cu scirea mea:
Atanasiu Ivanovicu, m. p.
1—3 protopresvitaru.

Concursu

Postulu de medicu comunalu in opidulu Siria-Vilagos, cottulu Aradulu sistemisatu cu salariu anualu de 800 fl. precum si câte 40 de cruceri pentru un'a visita, — devenindu vacante, pentru implinirea acelu'a se deschide concursu

Concurentii sunt avisati, recursele loru, — in cari au d'a dovedí: ca sunt doctori in medicina, si cumca vorbescu limb'a: romana, magiara si germana, pana in 20 iuliu a. c. st. n. in care dia va fi alegerea, — a le substerne subsemnata antistie opidane.

Siria-Vilagos, in 24 iuniu 1873.

Petru Secula, m. p.
jude.

Georgiu Sida, m. p.
notariu.

Schumitzky Ferencz, m. p.
bíró.

Zórád Ferencz, m. p.
notariu.

2—1

Insciintiare si rogari redactional.

1. Suntemu de dieci de ori provocati si rogati, pentru unii nri din foi'a nostra, spre completarea esemplarieloru — atátu de pe anu curinte, catu si de pre celu trecut.

Caus'a ca nu tramitemu acei ceruti este simplu, ca ci nu ni avem. Ni lipasou v. 7—8 nri totalminte, macar ca de comunu pasimu dela 20—30 de esemplaria mai mult de catu este nrulu epsditiunii nostre.

Curendu vom publicá specialu nri de cari dispunemu, si aceia din cari nu mai avem, pentru ca onor. publicu se se scie orientat. —

2. Primiramu de aici din Pesta, cu data 2/7, o prenumeratiune de 2 fl. cu asemenea postale, fora adresa si nume. Rogamu deci p. dlu prenumerante, a ni comunicá si adresu printro carte postala! —

3. Cu privintia la „Robinsonu Crusoe” avisamu, ca cartea este unu picntiu impedeat la legatoriu pentru arangiarea figureloru si ilustratiuniloru din afara; indata ce 500 v. avé legate, vom tramite atátu domniloru cerura, catu si la locuri anumita cu de proba.